

Tom van der Spek, een profielschets

05-11-2018 door Grieta Spannenburg

Over hoe een weerman tarotkaarten legt bij zijn functioneringsgesprek.

Hij voelt zich een gelukkig mens, had niets andere willen worden dan weerman. Zijn pad leidde al van kind af aan naar hetgeen hij uiteindelijk ruim 31 jaar heeft gedaan. Als collega's kennen we hem als een wandelende encyclopedie van weergebeurtenissen. Als de man die bij winter in de kaarten de weerkamer door gaat om -met de handen in de zakken achterop zijn broek- kond te doen van de kansen op ijs en sneeuw. De Bennekommer met het aanstekelijke weer-enthousiasme. En ook de man die naast je gaat staan om al gesticulerend en lekker luid een mop te vertellen.

“Ik ben geen man van geheimen,” zo zegt hij zelf. Wie een beetje dichter in zijn buurt komt, raakt dan ook al snel bekend met alle andere elementen die bij hem horen. Zoals zijn spirituele kant. Zijn liefde voor fantasy-spellen en interesse in rune-tekens. Zijn emotionele zijde als het gaat over vriendschap. We spreken met Tom over wie hij is, wat hij belangrijk vindt en over zijn ideeën over het vak van media-meteoroloog in de toekomst. Een diepte-interview, omdat hij zojuist met vervroegd pensioen is gegaan.

Licht autistisch

Wie zich in de ‘weerwereld’ begeeft, zal het opvallen dat er analogieën zijn te trekken met treinliefhebbers, vliegtuigspotters en disk jockeys. Menige weerliefhebber en weerkamermeteoroloog heeft trekken van autisme. Gebiologeerd door getallen, de logica van de natuur en tegelijkertijd de ongrijpbaarheid en oneindige chaos in het weer. “Als kleuter zetten mijn ouders de radio zachter als de weersverwachtingen over naderend winterweer gingen. Als er sneeuw op komst was en ik hoorde dat, wisten ze; Tom slaapt vannacht niet meer.” Zo vroeg was Tom er dus bij met zijn enthousiasme voor het weer. Familieleden met een dergelijke sterke interesse en drang kan hij niet aanwijzen. Tom: “Ik ben wat dat betreft volstrekt uniek.” Wel was zijn vader een groot liefhebber van de natuur. “Ik ben heel veel met mijn pa mee geweest. Dan

gingen we met verreikijker lekker vroeg op pad, vooral om vogels te kijken. Of anders gingen we wel vissen, bij zonsopkomst. De liefde voor de natuur zat er al heel vroeg in.”

Het was die liefde die hem ook naar de studie fysische geografie bracht. “Al had ik daar heel veel geluk bij. Er was een numerus fixus en er waren al 20 plaatsen vergeven. Maar hoe mooi, op de eerste dag kwamen er slechts 19 opdagen. Toen mocht ik de twintigste zijn. Al was het de eerste paar maanden ‘in cognito’. Ik moest een brief schrijven naar het ministerie waarin ik vroeg om mee te mogen doen. Gelukkig was het antwoord uiteindelijk een ja.”

Nog zo’n geluksmoment komt naar boven. “We hadden een tentamen van Henk Tennekes dat vooral veel wiskunde zou inhouden. Ik vreesde echt dat ik er niets van zou bakken, wiskunde lag me niet. Maar Henk Tennekes kwam binnen en zei dat hij vergeten was om opgaven te maken. We moesten allemaal een verhaal schrijven over de stof, zodat goed zou blijken dat we de materie bestudeerd hadden. En het liefst met zo weinig mogelijk wiskunde.” Dat was op zijn lijf geschreven en hij weet het cijfer nog: “een zeven.”

“Dat licht autistische van mij heeft best geholpen in studie in werk. Ik ben vasthoudend, heb een goed geheugen en kan vrij goed werken met geroezemoes. Ik ben wat dat betreft niet af te leiden, geluid stoort me niet.”

Route lijnrecht

Als je Tom vraagt of hij met terugwerkende kracht misschien ook een ander vakgebied leuk zou hebben gevonden, blijkt dat een ander werkveld bijna onmogelijk was. Zijn route was heel duidelijk gericht en alles was continu ten bate van een baan in het weer. Zo was hij al voor zijn afstuderen bij Meteo Consult langs gegaan, om rond te kijken. En toen men hém in 1987 belde om bij hen te komen werken, kon zijn antwoord alleen maar een volmondig ‘ja’ zijn. “Een van de dingen die ze graag wilden was iemand met connecties met andere weeramateurs. Het Reformatorisch Dagblad, toen al klant en nu nog steeds, wilde informatie van weeramateurs verwerkt zien in het dagelijkse weerverhaal.” Veel over zijn leven bij Meteo Consult, later Meteogroup, valt te lezen [in het verhaal](#) dat hij vlak voor zijn vertrek op onze weersite schreef.

Slechts na veel doorzagen en het virtueel doorhakken van lijntjes richting een baan als meteoroloog, komen twijfelend opties als hydroloog of vulkanoloog aan bod. Dat was hij dan misschien wel geworden als weerman écht niet zou kunnen. En dan als laatste, schrijver. Bij die optie gaan wel zijn ogen blinken. Tom heeft al flink wat boeken op zijn naam, unieke exemplaren die alleen hij in papieren vorm bezit. Het zijn verhalen, opgetekend uit avonturen in diverse fantasy-spellen (nieuwsgierig? Ze zijn voor iedereen te lezen op de website van [urutunes](#), klik op Boywith's bookshelf). “Echt zelf een hele verhaallijn uitdenken lijkt me moeilijk. Zoveel fantasie heb ik niet.” Ik waag dat toch te betwijfelen.

Tarotkaarten

Hij meldt het met wat droefenis: “Ik heb voor het laatst gehuild in 1980. Vanwege een onvoldoende voor een tentamen. En daarna nooit meer. Dat vind ik jammer. Want ik ben wel een heel gevoelig mens. Ik heb het sterke idee dat ik vaak het gevoel van een groep mensen voel. Dan kan ik ook vol schieten, maar zonder te huilen.” En niet alleen is hij gevoelig, ook uitermate spiritueel. Daarvoor wijst hij onmiddellijk naar het bandje om zijn pols. Een bandje met een zilveren plaatje met daarop een vijftal rune-tekens. Hij leest ze op en volgt met: “Het betekent: wil je voor altijd mijn vriend zijn? Prachtig toch. Vriendschap is heel belangrijk, de kracht van vriendschap uitermate bijzonder.”

Vriendschap en spiritualiteit vallen samen zodra hij vertelt over de vriendschap met een Franse jongen die hij kent uit een fantasy-spel. “Ik ben een hele actieve dromer. Ik heb meerdere dromen per nacht en vaak kan ik ze mij nog herinneren. Een jaar of vijf geleden droomde ik dat ik bij hem in de keuken stond, bij de ontbijttafel. Ik wist toen nog nauwelijks hoe deze Fransman er uitzag, maar in mijn droom zag ik hem heel duidelijk; zijn gezicht, zijn witte T-shirt. En wat het bijzondere was, een paar dagen later krijg ik een kaart van hem, met een foto erbij. Van hem. En hij bleek er exact zo uit te zien als in mijn droom. Nog een paar van dergelijke verhalen volgen. Waar het vandaan komt weet Tom niet, wel dat hij het bijzonder en waardevol vindt.

Wie Tom een beetje kent, weet dat dergelijke belevenissen en spiritualiteiten echt bij hem horen. Zo heeft hij zelf 108 tarotkaarten gemaakt. Dat zijn kaarten met een afbeelding en een tekst. “Het zijn geen kaarten om de toekomst te voorspellen. Het zijn kaarten om het heden te verlichten en als je het heden kent kun je een pad naar de toekomst uitstippelen.” Het waren deze kaarten die hij twee keer inzette bij een functioneringsgesprek. Bij verbaasde, maar ook gefascineerde, leidinggevendens trok hij een kaart om uit te zoeken of hij al dan niet mee zou moeten doen met allerlei persoonlijk te behalen ‘targets’. De andere maal was het omdat er nog veel tijd over was en de vraag was hoe Tom het vond nu er zoveel veranderde bij MeteoGroup. “Ik schudde de kaarten rustig, op tafel, en trok een kaart. Er zijn maar twee kaarten in het hele spel die expliciet over het weer gaan. Ik trok een van die twee; ‘onweer in Eder Kemo’. De tekst erbij ging over zorgen die hij zich zou maken. En dat klopte. Mijn leidinggevende begreep het meteen; ik maakte mij zorgen over de toekomst van het bedrijf.”

Toekomst media-meteorologen

Ondanks de zorgen en ondanks alle veranderingen van klein bedrijf naar groot internationaal bedrijf, heeft Tom altijd zijn eigen weg kunnen volgen. “De mediagroep is een fijne cocon, waar je heerlijk in zit en waar je prettig je werk in kunt doen.” In die groep heeft hij nu 31 jaar gewerkt. Zeer naar zijn zin. Ook al is het werk in de loop van de tijd wel veranderd. “Dertig jaar geleden lagen de gridpunten van het ECMWF-model om de 200 kilometer, nu om de 15 kilometer. Dat is nogal een verschil. De radarbeelden ontvingen we ooit elk half uur, en die kwamen drie kwartier nadat ze waren overgetekend door een meteoroloog op Schiphol. Tegenwoordig heb je vrijwel direct en om de vijf minuten een heel gedetailleerd radarbeeld.

Van 2005 tot en met 2012 beleefden we als mediateam echte hoogtijdagen. Heel veel klanten, lange praatjes en veel diensten die propvol zaten. Geleidelijk kwamen er wel steeds meer weerapps en andere mogelijkheden om op elk moment weerdata tot je te nemen. De vraag is of een mediameteoroloog over tien jaar nog wel bestaat? Voor Tom staat het vast dat dit geen uitstervend beroep is. “Kijk naar de digitale boeken. Er werd toen ook gezegd dat ‘gewone’ boeken zouden uitsterven, maar dat is niet gebeurd. En wat te denken van het vinyl. Oog voor kwaliteit blijft, mensen willen verwachtingen en uitleg uit de mond van een meteoroloog horen. De winst zit daarbij vooral in de middellange termijn. Dat je niet zozeer meldt wat er vandaag en morgen gebeurt, maar vooral de periode van 5 tot 15 dagen vooruit behandelt.

We gaan Tom zeker missen. Hij was een vaste waarde in de weerkamer en een icoon in het mediateam. Hoe zou Tom willen dat we hem herinneren? “Ik hoop als echte weergek, want dat ben ik ook.”